

Antwoorden op gestelde vragen naar aanleiding van het voorgenomen besluit

Om de zure appel ineens door te slikken (twee kerken ineens te verkopen) is een onzinnige actie en duidt op angst en gebrek aan vertrouwen	Het besluit is ingegeven met het oog op de lange termijn. In de rekenexercities van de fin/tech werkgroep is duidelijk geworden dat verkoop van één kerkgebouw voor de kortere termijn wel leidt tot lagere kosten maar op langere termijn weer dwingt tot een vergelijkbaar traject om tot een besluit tot verkoop te komen. Aangezien voor de Bethelkerk een lang verkoop traject wordt voorzien, is in de mj-begroting uitgegaan van verkoop in 2025. Omdat het verkoop traject met veel onzekerheden gepaard gaat is er voor gekozen om deze per 1-1-2018 in te zetten. Naar aanleiding van de gemeentevergadering en de binnengekomen reacties is besloten om in het besluit op te nemen dat de kerk tot 2025 beschikbaar blijft voor de eredienst. Wel onder het voorbehoud dat de verwachte negatieve ontwikkelingen zoals aangegeven niet drastisch gaan afwijken. Met de realisatie van het op termijn uit de exploitatie halen van twee kerkgebouwen en inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn. De vrijvallende groot onderhoudspost wordt ingezet voor boventallige fte pastoraat. De door verkoop groeiende reserve is voor niet begrootte renovatie/sloop nieuwbouw (rapport Lakerveld), nieuw élan. Daarnaast blijven er ook voor onze opvolgers, denk aan de situatie na 2025, nog middelen over keuzes te maken. Het vermogen mag krimpen naar rato van het slinkend aantal leden, dat uitgangspunt is op aandragen van de fin/tech cie gehanteerd.
De cijfers die tot voortschrijdend inzicht hebben geleid zijn voor mij en velen niet duidelijk. Hiervoor moet een duidelijke uitleg komen	Helaas is er voorafgaand aan de gemeenteavond te weinig financiële informatie is gegeven. Het advies van de CvK wordt beschikbaar gesteld. De financiële analyse is gebaseerd op het rapport van de fin/tech commissie en wordt bevestigd door de analyse van de voorlopige resultaten van Aktie Kerkbalans. Deze is reeds in Klankbord door de penningmeester beschreven.
Kerkenraadsleden waren niet op de hoogte van de optie 2 kerken te sluiten	In de varianten zoals de begeleidingsgroep heeft voorgesteld zat de variant twee kerken te koop te zetten en de snelst verkopende kerk af te stoten. De AK heeft in feite deze variant overgenomen met de verwachting dat de Triomfatorkerk de snelst verkopende kerk is. Echter aangezien er daarnaast ook verwacht wordt dat de verkoop van de Bethelkerk een (zeer) langdurig traject kan worden en toch ook in de toekomst deze verkoop nodig wordt om per 1 januari 2018 dit traject ook voor die kerk in te zetten. Wel heeft de AK besloten om expliciet aan te geven dat de verwachte gebruiksduur loopt tot 2025.

De vraag of iedereen in de Dorpskerk gaat passen werd niet gesteld. Waar laten we de mensen, kan dat allemaal in de Dorpskerk? In de zomermaanden past het nauwelijks.

Die vraag heeft de AK in haar besluit proberen te beantwoorden met de monitoring waaronder het kerkbezoek. De trend van teruglopend kerkbezoek is niet van de laatste 10 jaar en zal naar verwachting zich (helaas) versneld doorzetten. Nu wordt nog uitgegaan van een terugloop van 4% per jaar. Mocht dit substantieel anders worden dan gaat dat invloed hebben op de uitvoering van het besluit. Dus de gebruiksduur van de Bethelkerk.

Er wordt niet naar de emoties van de mensen geluisterd en gekeken

De AK vindt het vervelend dat die indruk tijdens de gemeenteavond is blijven hangen. Natuurlijk spelen emoties een grote rol. Dat is ook het grote dilemma voor de AK, enerzijds de cijfers, de inkomsten en uitgaven en anderzijds de emoties, omdat we het zo graag anders willen. In de afgelopen jaren is ervaren dat dit te nemen besluit remmend werkt op gesprekken rond de toekomst van de kerk en er mede daardoor nauwelijks nieuwe vormen worden uitgetoet (uitzondering is de TOP2000 dienst en de tweejaarlijkse musical).

Sluit de Triomfatorkerk en houdt de Bethelkerk voor reguliere diensten en gebruik de Dorpskerk voor trouwen en rouwdiensten, voor concerten e.d.

Formeel is dit een keuze die de wijkgemeenten kunnen maken. De AK zorgt voor het beschikbaar houden van gebouwen en/of huur ruimten waar gemeentelijke activiteiten kunnen plaatsvinden. De roep om meer gezamenlijk te kerken is gehoord. Er liggen nu al voorstellen om het 'vieren met z'n drieën' komend jaar uit te breiden.

Als de Bethelkerk wordt afgestoten zou nog vele jaren de Triomfatorkerk als kerkelijk centrum in stand kunnen blijven naast de Dorpskerk

De variant van het sluiten van de Bethelkerk per 1-1-2020 en zodoende een besparing in de exploitatie te bewerkstelligen is niet gekozen. Enerzijds omdat de verwachting is dat het verkooptraject veel meer tijd vergt en er dus gerekend moet worden met een langdurige situatie van leegstand. Dit lijkt de AK een voor veel kerkgangers een onverteerbare zaak. Daarnaast is bekend dat voor de Triomfatorkerk belangstelling is vanuit kerkelijke kring als ook voor projectontwikkeling. Tevens speelt mee dat het aantal kerkgangers in de Triomfatorkerk de laatste jaren fors is teruggelopen.

Hoe moeten we een visie op wijkgemeente gaan ontwikkelen als wij (BK/TK) over resp. 3-10 jaar geen gebouw meer hebben.

In het besluit is een oproep gedaan aan de wijkgemeenten, mede gelet op de gebouwenkwestie, na te denken over de vorming van één wijkgemeente in Barendrecht-Centrum. In het besluit is geprobeerd juist helderheid te geven over de beschikbaarheid van de gebouwen. Deze is na de gemeentevergadering voor de Bethelkerk nader geduid (2025).

Laten we proberen meer financiële middelen genereren door acties en alles doen wat in ons vermogen ligt om de Bethelkerk te behouden

De CvK heeft de afgelopen jaren meerdere keren geprobeerd om de inkomsten via actie kerkbalans te verhogen. Daarnaast zijn er extra inzamelingsacties gekomen. Niet iedereen is positief over deze extra acties. Het kan ook te veel worden. De AK heeft niet als doel om een kerkgebouw in stand te houden wel om de geloofsgemeenschap in staat te stellen in velerlei vormen te faciliteren. (door beschikbaar stellen van ruimten in de meest brede zin van het woord)

Het is niet duidelijk hoe het staat met de monumentenstatus van de Bethelkerk

De Bethelkerk is aangewezen als gemeentelijk monument. Het College van B&W heeft de bevoegdheid om die status in te trekken. Enige jaren geleden was zij daartoe niet bereid. Nu is de situatie in die zin anders dat er nu een uitspraak ligt om de kerk te willen verkopen. Dit voornemen is nu aan het college in een overleg voorgelegd. Ook is de vraag voorgelegd op de gemeente wellicht het gebouw zou willen kopen. In dat geval zou de PGB deze voor een nadere periode, bv tot 2025 kunnen huren. Uiteraard gaat wij uit van een prijs tegen commerciële waarde bij herontwikkeling.

Het komt als eenzijdig over om twee gereformeerde kerkgebouwen te verkopen

Wij snappen het gevoel van eenzijdigheid. Echter wij hebben ons in ons toekomst perspectief laten leiden door de meest waarschijnlijke en best passende oplossing voor de gemeente in Barendrecht Centrum. Het Dorpskerk-complex heeft naast een mooi kerkgebouw, dat mede in stand wordt gehouden door rijksbijdragen (rijksmonument) en de Vrienden van de Dorpskerk, ook ruimte voor verenigingsactiviteiten. De Oude Pastorie met omliggende grond kan desgewenst door sloop/nieuwbouw een passende bestemming krijgen. Te denken valt aan een combinatie van woningen en nieuwe verenigingsruimten. De grootte van de kerkzaal is gelet op de toekomst verwachting (vanaf 2025) voldoende groot voor de reguliere zondagse erediensten.

Waarom is er niet voor gekozen om alleen de Triomfatorkerk te verkopen en ontwikkelingen af te wachten? Herstellen en kansen bieden na die eerste verkoop.

We hebben ervaren dat de gesprekken over de toekomst van de kerk stagneren door het grote accent op de gebouwenkwestie. We hebben bewust niet het meerderheidsadvies om de Bethelkerk als (eerste) kerk te verkopen. De verwachting is dat we de Triomfatorkerk snel kunnen verkopen. Rond de Bethelkerk heerst daarover veel onzekerheid. Aangenomen wordt dat dit ca 5 jaar zal kosten. Gelet op de verwachting dat rond 2025 in Barendrecht-Centrum we voldoende capaciteit hebben voor de zondagse eredienst in de Dorpskerk zou in 2019 de kwestie verkoop Bethelkerk al weer op de agenda moeten komen. Ook in de oriëntatie op de vorming van wijkgemeenten lijkt het ons verstandig om ons te richten op die situatie. Het reorganiseren van wijkgemeenten en gesprekken rond een nieuwe manier van gemeente zijn kunnen voluit tijd krijgen en door de opbrengsten van de verkopen zijn er ook middelen om deze mogelijk te maken

Waarom worden de pastoriën niet betrokken bij de verkoopmogelijkheden en alleen Schaatsbaan 3

De gemeente heeft de verplichting om een predikant een woning aan te bieden. Dit mag ook een huurwoning zijn. De huurmarkt in Barendrecht kent weinig passende (middeldure en dure) huurwoningen. Daarom is in het verleden gekozen om woningen voor de predikanten aan te kopen en aan hen te verhuren. Schaatsbaan 3 is als optie om te betrekken bij de verkoop van de Bethelkerk opgenomen om tot een optimale prijs voor het totaal te bereiken. Ingeval deze woning wordt meeverkocht zal voor de huidige bewoner een nieuwe woning gezocht moeten worden. Bij elke komend vertrek van een predikant zal bekeken worden wat verstandig is. Om nu de woningen te verkopen aan de predikant in 'bewoonde staat' of de predikant te verzoeken om naar een andere woning om te zien is niet overwogen. De komende jaren houden we het aantal fte op peil en er is geen directe noodzaak is de waarde van deze woningen contant te maken. Ds Romkes heeft gekozen om zelf een woning te kopen. Mogelijk dat deze woning in de verkoop gaat. Het gaat hier dan om een incidentele eenmalige niet verwachte opbrengst.

Ter beperking van de financiële risico's houden we in principe voor iedere predikant een pastorie in eigendom. Verkoop van schaatsbaan 3 kan wel bij verkoop betrokken zijn om een kavel te kunnen bieden die beter te ontwikkelen is, maar we gaan ervan uit dat we net zoveel pastorieën in eigendom houden als het aantal vaste predikanten.

Waarom blijft de Dorpskerk buiten sc

In het document Voorstellen stuurgroep van 28 juni 2013 zijn de redenen aangegeven waarom niet is overwogen om deze te verkopen. Deze kerk leent zich goed voor kleinschalige vieringen en herdenkingen. Kent een goedgeorganiseerde stichting Vrienden van de Dorpskerk die naast de rijkssubsidie bijdraagt aan het instand houden van het kerkgebouw. Verkoop van een dergelijk gebouw levert geen financiële middelen op. Vaak moet nog een onderhoudsfonds worden 'meeverkocht'. Recentere inzichten geven aan dat de capaciteit van de kerkzaal medio 2025 voldoende groot is voor de wekelijkse eredienst in Barendrecht-Centrum. Hoewel de Bethelkerk gemeentelijk monument is worden van de burgerlijke gemeente geen bijdragen ontvangen voor het onderhoud.

Waar moeten alle kerkleden blijven en waarom niet met elkaar in de Bethelkerk kerken

In de gesprekken over het voorgenomen besluit is uiteraard gekeken hoe we zorg dragen dat er voor de zondagse erediensten voldoende capaciteit is. We hebben wel in de hand het moment van te koop zetten maar weten niet of de verwachte verkoopdatum ook realiteit wordt. Voor de Bethelkerk gaan we ervan uit dat deze tot 2025 beschikbaar blijft. Dit wordt ook onderdeel van het besluit en de verkoopvoorwaarden. De wijkgemeenten kunnen besluiten om vaak samen in de Bethelkerk te gaan kerken zolang deze beschikbaar is. Er liggen intussen al voorstellen op tafel om vaker dan nu het geval is in Barendrecht Centrum alléén in de Bethelkerk vieringen te organiseren.

De geloofsgemeenschap komt in de kou te staan is er geen vertrouwen meer?	Zeker is er vertrouwen dat de gemeente van Christus blijft bestaan. Wel zien we veranderingen. De huidige kerkgemeenschap vergrijsst, wordt kleiner, inkomsten dalen. Hoopvolle initiatieven zijn er binnen PKN, zoals de pioniersplekken. Met het besluit wordt ook ruimte gezocht om in te kunnen spelen op wat genoemd is 'nieuw elan'. Een kerkgebouw is geen 'heilige plaats' maar een plaats van heiliging. Formeel gezegd is de materiële substantie (het gebouw) daardoor van minder belang. Dit neemt niet weg dat het verlaten van een vertrouwde omgeving en verhuizen naar een andere niet zonder emoties gaat. Gelukkig gaan we met velen en blijft het ontmoeten centraal en niet het gebouw.
De laatste maanden zien we weer wat meer jonge gezinnen in de kerk. Fout om nu de stekker er uit te trekken	Afgesproken is de ontwikkelingen te monitoren en als mocht blijken dat de verwachtingen die ten grondslag liggen aan het besluit anders uitpakken dan kan in de uitvoering daarvan worden bijgestuurd.
Opvallend dat andere wijkgemeenten heel gemakkelijk onze kerk (Bethelkerk) aanboden om te verkopen. Het is niet respectvol om voor keuze 'D' te gaan	De AK heeft niet de meerderheid van de adviezen gevolgd. Wel heeft zij met het besluit invulling gegeven aan een breed gevoelde verwachting dat op termijn een tweede kerk verkocht zou moeten worden. Door nu een helder perspectief te schetsen kan de geloofsgemeenschap in Barendrecht Centrum zich daarop richten. Twee fasen: 2020 Triomfatorkerk en 2025 Bethelkerk sluiten. Tenzij ontwikkelingen drastisch anders zijn dan nu de verwachting is. De zo genoemde keuze D is in feite de uitwerking van de optie C (beide kerken te koop te zetten en snelst verkopende af te stoten). Dit gecombineerd met de verwachting dat op termijn nog een kerk verkocht moet worden.
Berekeningen laten zien dat het vermogen bij verkoop van de Triomfatorkerk tot 2030 positief zal blijven	Op zich klopt de stelling als de verwachte verkoopprijs binnen de gestelde termijn wordt gerealiseerd. Echter de norm van 1,5 maal de exploitatie wordt dan niet gehaald. Daarnaast is volgens de huidige verwachting het bezoek van de zondagse eredienst zodanig gedaald dat de Dorpskerk voldoende capaciteit biedt. In geen van de berekeningen is nog rekening gehouden van renovatie of sloop/nieuwbouw zoals bureau Lakerveld heeft aangegeven. Ook investeringen in nieuw élan zijn niet meegenomen. Deze moeten komen uit de verkoop van de gebouwen in 2020 en 2025. Een belangrijk gegeven is dat met het wegvallen van de exploitatielasten in 2020 en 2025 de vrijvallende onderhoudsfondsen kunnen worden ingezet voor fte pastoraat boven de norm.
Bij sluiten van beide kerken haakt groot aantal kerkgangers af. Hier is geen rekening mee gehouden	Het klopt dat er geen rekening is gehouden met kerkleden die het 'voor gezien houden' en dat een reden vinden om het lidmaatschap op te zeggen. Landelijk gezien loopt dat per plaats zeer uiteen en daarom ook niet in te schatten. Wij hopen dat ons dat niet zal gebeuren. Om die reden zijn ook de termijnen ruim gehouden en is een monitoring op de uitgangspunten van het besluit opgenomen

<p>Heeft CvK of Fin/Tech die voorstellen gedaan of met projectontwikkelaars gesproken over bebouwing grond Bethelkerk</p>	<p>Met de gemeente zijn stedenbouwkundige randvoorwaarden besproken rond de locaties Triomfatorkerk, Bethelkerk en in een eerder stadium ook de Dorpskerk. Daarnaast zijn deskundigen geraadpleegd over verwachtingen rond opbrengsten bij projectontwikkeling. Er zijn geen contacten met projectontwikkelaars gezocht. Alleen voor de Triomfatorkerk hebben zich naast twee andere kerkgenootschappen twee gegadigden zich gemeld. De AK wil pas 'de markt op' na vaststelling van het besluit en het nader uit te werken verkoopkader.</p>
<p>Wanneer een predikant weggaat wordt er dan weer gekeken naar de mogelijkheid om met een fte minder verder te gaan?</p>	<p>In het besluit is opgenomen hoeveel geld er beschikbaar is voor pastoraat. Dit zijn predikanten maar kunnen ook kerkelijk werkers zijn. De omvang is nu vastgesteld maar kan mede op basis van de monitoring worden aangepast. Natuurlijk zijn momenten van 'natuurlijk verloop' geschikt hoe met de beschikbare middelen wordt omgegaan en of een nieuw langdurig dienstverband met een nieuwe predikant wordt aangegaan. De AK geeft in haar besluit de omvang van de beschikbare middelen aan.</p>
<p>Als er zoveel belangstelling is voor de Triomfatorkerk is verkoop op kortere termijn dan niet beter</p>	<p>We zetten de kerk op 1 januari in de verkoop en binnen de wijkgemeente komt de vraag op tafel of als de koper ruim voor 1 jan. 2020 het gebouw wil gebruiken of zij bereid is het gebouw eerder vrij te geven.</p>
<p>Geef de TK een ruimte in hun eigen wijk voor allerlei activiteiten, door huur zalen, of misschien kan zelfs de woning van ds. Romkes daar tijdelijk voor gebruikt worden</p>	<p>Ja, we hebben die vraag aan de wijkgemeente impliciet eigenlijk in dit besluit ook voorgelegd. Inventariseer welke activiteiten je wilt ontplooiën om daarbij de meest passende faciliteiten te zoeken cq realiseren. Als de Triomfatorkerk als kerk blijft voortbestaan is denkbaar dat wij als onderdeel van de onderhandelingen afspraken maken over te houden verenigingsactiviteiten in het gebouw. Enerzijds vragen wij als AK de wijkgemeenten na te denken over wijkvorming en integratie van de wijken Triomfator, Bethel en Dorpskerk. Dus fusie van beide gemeenschappen (gereformeerd en hervormd). Daarnaast de vraag rond activiteiten waarbij expliciet aangegeven kan worden of geografische spreiding gewenst is of concentratie allerlei verenigingsactiviteiten in één complex</p>
<p>Het moment van verkoop moet vooraf afhankelijk gemaakt worden van duidelijke criteria die ook in de 2-jaarlijkse monitoring zichtbaar worden</p>	<p>Ja, in het besluit wordt het CvK gevraagd hiervoor een voorstel te doen om het verkoopkader vooraf vast te stellen. Het feit dat de verkoop op termijn van de Bethelkerk is opgenomen maakt de weg vrij voor marktverkenningen die zonder dit besluit niet mogelijk zijn. De gemeente Barendrecht heeft bij eerdere verkenningen al aangegeven een afwachtende positie in te nemen. Door een concreet verkoop besluit moet ook zij kleur bekennen.</p>
<p>Opbrengst verkoop inzetten voor 1 jaar extra pastoraat bij afstoten kerkgebouw lijkt zinloos gelet op inwerktijd</p>	<p>De gedachte bij dit voorstel is dat professionele ondersteuning rondom de bewuste datum wordt georganiseerd. Dat kan dus ruim voor sluitingsdatum worden ingezet en mede ter ontlasting van de huidige ingewerkte professionals. In de huidige kostenverhoudingen ca 20-25% gebouwen, ca.55% pastoraat en ca 15-20% overige activiteiten zou de laatste component in belang kunnen stijgen. Dus meer financiële armslag voor activiteiten</p>